

ISSN 0857-2038

อักษรศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ ๒๕๓๑

พ.ศ. ๒๕๓๑
ผ.จ.สุภัทรดิศ ดิศกุล
เจตนา หาคะวัชร
มนู วิลัยะเพ็ชร
แถมสุข นุ่มนนท์ ฯลฯ

ฉบับ "๒๐ ปี คณะอักษรศาสตร์"

ด้วยอภินันทนาการ

อักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร รุ่น ๑

ชมพูท	แนวมาลี
พรรณพิมล	กษะสุด
มณีจันทร์	กลิ่นสุนทร
วัฒนา	ณ นคร
กัญญรัตน์	เวชศาสตร์

ด้วยอภินันทนาการ

อักษรศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร รุ่น ๒

ชลีบุล	บุรณเวช
สัวรรณ	เทพขวัญ (ชูช่วย)
กาญจนา	ชุมศรี (ภูมิตน)
สุภาภรณ์	ต้นศารักษ์

วิทยาลัยนันทนาการ
คณะอักษรศาสตร์

เฉลิมรัชมังกลาภิเษกอาเศียรวาท

โคลงสี่สุภาพ

๑ มหาราชองค์หนึ่งนั้น
มั่นรักภักดีใน
ทรงชำนะดวงใจ
ภูมิพลพระไฉ่

นิกรไทย
ธแท้
ผองพสก
หล่อเลี้ยงชีพไทย

ราชสุภาพ

พระปิ่นไท่ผูกพัน จิตมั่นโดยธรรม ทรงอุปถัมภ์นรากร ชจัครอันผ่อนเชื้อ ราษฎร์ร่วมเย็น
ธเสด็จไป ไกลไกลพระบุกบัน พร้อมพิชพันธุ่มัจฉาชาติ ทวิบาทจตุบท พระทรงยศส่งเสริม เพิ่มเป็น
สัมมาชีพ ผ่องไทยถิบทวิเจริญ เศรษฐกิจเกินรุกไกล น้ำพระทัยในหลวง ชนทั้งปวงประจักษ์ จึง
ต่างรักท่านแท้ พระคือพ่อทวยราษฎร์ไฉ่ ราษฎร์ล้วนจำนรรจ์ วัฒนา

กลอนสุภาพ

๑ พระเมตตาการุญอุ้มน้ำใจราษฎร์
พระตำรงทศพิธราชธรรม
นับเวลาที่พระองค์ขึ้นทรงราชย์
ปราศกษัตริย์พระองค์ใดในอาณา

พระประสาธประโยชน์สุขทุกสิ่งสรรพ
พระราชเจตนานี้สรรรค์สืบมา
ประวัติศาสตร์จารึกบันทึกว่า
ดำรงราชย์นานกว่าพระองค์เลย

กาพย์ฉบัง

๑ ทั้งพระองค์มีทรงอยู่เฉย
จิตใจผ่องไทยไหลถึง

มิเพียงเสวย
นอบเคียรประนัง

สุขประเสริฐเลิศ ณ เวียงวัง
ภักดีไม่มีเสื่อมคลาย

วสันตดิถีกลิ่นท์

๑ ปวงข้า วกณาสุชนชาติ
สรรวมเดชพระไทรรัตนหมาย
ยังยืนพระชนม์ลศศตวรรษ
ราษฎร์น้อมมนเและศิริกราน

อภิวาทพระฤสา
พรสิทธิ์พระภูบาล
อริวัชเกษมศานต์
ณ พระองค์นิรันดร

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า นางนันทา ชุนภักดี

ในนามกองบรรณาธิการวารสาร อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ขอแสดงความยินดีและสนับสนุนงานทางวิชาการ

ของ

“อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร”

สำนักงานกฎหมาย

เดชอุดม แอนด์ แอสโซซิเอทส์

วารสารศิลปศึกษา

มหาวิทยาลัยศิลปากร

อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ISSN 0857-2038

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒ ๒๕๓๑

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่วิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผลงาน
วิชาการ การค้นคว้าวิจัยในคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร และบุคคลทั่วไป

เจ้าของ

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม ๗๓๐๐๐

ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. แกมสุข นุ่มนนท์

บรรณาธิการ

สัญญา สุวัชร

กองบรรณาธิการ

นันทา ชุนภักดิ์	ธรรมนิศย์ วราภรณ์
มนวิภา เจียจันทร์พงษ์	ประทุมรัตน์ วงศ์กันทร
ชลธิ์บุล บุรณเวช	พัชนีัย สรรคบุรานุรักษ์
อนันต์ชัย เลาหะพันธุ์	สัจจิตา ณ ถลาง

กรรมการผู้จัดการ

พันทิพา ศรีพันธุ์ผล

สำนักงาน

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์
นครปฐม ๗๓๐๐๐ โทร. (๐๓๔) ๒๔๒-๔๔๗

กำหนดออก

ปีละ ๒ ฉบับ ภาคการศึกษาละ ๑ ฉบับ
สมาชิกปีละ ๔๐ บาท (ป.ณ. สนามจันทร์)

๒๐๐/-

ถ้อยแถลงบรรณาธิการ

เดือนมิถุนายน ๒๕๓๑ นี้มีโอกาสน่าสำคัญ ๒ ประการมาประจวบกันคือ คณะอักษรศาสตร์ ซึ่งเป็นคณะวิชาที่ทั้งขึ้นเป็นลำดับที่ ๕ ของมหาวิทยาลัยศิลปากรและเป็นคณะวิชาแรกของมหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ มีอายุครบ ๒๐ ปี และวารสาร ‘อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร’ วารสารวิชาการของคณะอักษรศาสตร์และเป็นฉบับเดียวของวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ มีอายุครบ ๑๐ ปี แม้จะเป็นช่วงเวลาอันสั้นเพียงสองและหนึ่งทศวรรษนับจากการก่อตั้ง แต่ทั้งคณะอักษรศาสตร์ และ ‘อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร’ ก็กำลังก้าวมาถึงจุดหักเหที่สำคัญของการจะก้าวเดินไปเบื้องหน้าท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัว ในโอกาสน่าสำคัญครั้งนี้คณะอักษรศาสตร์และ ‘อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร’ คงต้องคิดทบทวน และประเมินสถานภาพ และบทบาทตนเองเพื่อปรับปรุงตนให้ทันสมัย และเจริญเติบโตในรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ของสังคม

‘อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร’ ฉบับนี้เป็นฉบับพิเศษที่กองบรรณาธิการตั้งใจร่วมฉลองเนื่องในโอกาสน่าสำคัญดังกล่าว และโดยเฉพาะกับวาระสองทศวรรษของคณะอักษรศาสตร์ “๒๐ ปี คณะอักษรศาสตร์” เป็นบทความพิเศษที่ให้ภาพคณะอักษรศาสตร์จากอดีตถึงปัจจุบันโดยสะท้อนให้เห็นถึงวิวัฒนาการของคณะ ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ผ่านมาเพื่อให้ชาวอักษรศาสตร์ได้คิดและร่วมมือกันในการจะพัฒนาคณะฯ ให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคงในวันข้างหน้า “ท้ายหลังรูป/พระนารายณ์บรรทมสินธุ์” แม้จะเป็นบทความเก่าที่เคยตีพิมพ์มาแล้ว แต่เนื้อหาก็ยังน่าสนใจและองค์ผู้นิพนธ์ได้ทรงแก้ไขอีกเล็กน้อยให้สมบูรณ์ขึ้น บทความพิเศษอีกเรื่องที่กองบรรณาธิการขอแนะนำให้ท่านผู้อ่านคือ บทรายงานวิจัย “เบรคชท์กับฝรั่งเศส” ซึ่งผู้เขียนตั้งใจมอบให้ ‘อักษรศาสตร์ฯ’ ฉบับนี้โดยเฉพาะ บทความและข้อเขียนอื่น ๆ ในเล่มก็คงไม่ทำให้ผู้อ่านผิดหวัง

นอกจาก ‘อักษรศาสตร์’ ฉบับพิเศษนี้แล้ว คณะศิษย์เก่าและศิษย์ปัจจุบันของคณะยังได้จัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์ สองทศวรรษอักษร ฯ ศิลปากร ขึ้นซึ่งมีข้อเขียนและเรื่องราวน่าสนใจหลากหลายรสทั้งของอาจารย์และศิษย์เก่ารุ่นต่าง ๆ รวมทั้งทำเนียบรุ่นศิษย์อักษรศาสตร์ทั้งหมด ท่านที่สนใจหนังสือ ‘สองทศวรรษอักษรฯ’ จะติดต่อได้ที่ มูลนิธิอักษรศาสตร์ ศิลปากร คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม ๗๓๐๐๐

กองบรรณาธิการขอขอบคุณบริษัทห้างร้าน อาจารย์และศิษย์เก่าทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนในการลงโฆษณาและสมทบทุนบริจาคการจัดพิมพ์ โปรดอย่าลืมสนับสนุน ‘อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร’ ด้วยการสมัครเป็นสมาชิกให้กับตัวท่านเองและบุคคลที่ใกล้ชิด และช่วยประชาสัมพันธ์ แนะนำวารสารให้เป็นที่รู้จักกันในวงกว้างมากยิ่งขึ้นด้วย

อักษรศาสตร์

ISSN 0857-2038

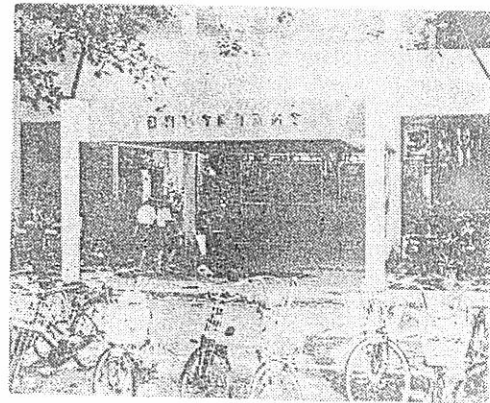
มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๒

มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๓๑

ภาพปก : อาคารทรงพล

สารบัญ

- ๗ ๒๐ ปีก่อนอักษรศาสตร์/แอมสุข นุ่มนนท์
- ๘ ๓๗ ทับหลังรูปพระนารายณ์บรรทมสินธุ์ /ม.จ. สุกัทรดิศ ดิสกุล
- ๑ ๔๗ ประเพณีมีพระราชปูฉญา/มณี ปิ่น พรหมสุทธธีรักษ์
- ๑๖๕ บทบาทและอิทธิพลทางการค้าของชาวจีนในป็นังตอนปลายศตวรรษที่ ๑๙/ชวลีพร พงศ์สุพัฒน์
- ๑ ๕๗ ตึกดาทราย-กระเจกเงาของสตรีอาหรับในทัศนะของอาจารย์ เบ็น เจลลูน/อรพินท์ ชาตอุปมะย์

- ๑๒๔ รายงานการวิจัย เปรียบเทียบกับฝรั่งเศส/เจตนา นาควัชระ
- ๕๓ ทศนศิลป์บันทึก ๒๕๑๑-๒๕๓๑/ดำรง วงศ์อุปราช
- ๕๗ ยุโรปตะวันออก-ดินแดนกันชนและเขตกระทบกระทั่ง : แนวคิดทาง
ภูมิศาสตร์การเมืองและภูมิศาสตร์ภูมิภาค/มนู วัลยะเพ็ชร
- ๑๒๑ จัดหมายถึงกองบรรณาธิการ/ชวลี งามรमान
- ๑๐๖ ทรรศนวารสาร 'อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร'
ปีที่ ๗ : ๑ (๒๕๒๖-๒๕๒๗) - ปีที่ ๙ : ๒ (๒๕๓๐)/ระเบียบ สุกวีวี

อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ฉบับย้อนหลัง-ปัจจุบัน

ราคาพิเศษ

ปีที่ ๖ : ๑-๒ (๒๕๒๖) ฉบับ "๑๕ ปี คณะอักษรศาสตร์"	๔๐ บาท
ปีที่ ๗ : ๑ (๒๕๒๖)	๒๐ บาท
ปีที่ ๗ : ๒ (๒๕๒๗)	๒๐ บาท
ปีที่ ๘ : ๑ (๒๕๒๘)	๒๐ บาท
ปีที่ ๘ : ๒ (๒๕๒๙) ฉบับ "๑๐๐ ปี นวนิยายไทย"	๒๐ บาท
ปีที่ ๙ : ๑ (๒๕๒๙) ฉบับ "ประวัติศาสตร์"	๒๐ บาท
ปีที่ ๙ : ๒ (๒๕๓๐) ฉบับ "ภาษาและวรรณกรรม"	๒๐ บาท
ปีที่ ๑๐ : ๑ (๒๕๓๐)	๒๐ บาท

สั่งซื้อ และสมัครสมาชิก (ปีละ ๔๐ บาท) ที่

นางสาว พันทิพา ศรีพนผล

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

นครปฐม ๗๓๐๐๐ (ป.ณ. สยามจันทร์.)

อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ยินดีพิจารณาบทความ บทความ และข้อเขียนวิชาการ
ด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิจิตรศิลป์ จากสมาชิก
และผู้อ่านทุกท่าน